

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 30. jūnijā
(OR. en)

11134/23

ECOFIN 660
UEM 194
SOC 486
EMPL 337
COMPET 681
ENV 760
EDUC 273
RECH 305
ENER 396
JAI 906
GENDER 137
ANTIDISCRIM 131
JEUN 175
SAN 412

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iepr. dok. Nr.:	9826/1/23 REV 1
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 605 final
Temats:	PADOMES IETEIKUMS par Vācijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Vācijas stabilitātes programmu

Pielikumā ir pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas apspriests Padomē un Eiropadomē, pamatojoties uz Komisijas ieteikumu COM(2023) 605 final.

PADOMES IETEIKUMS

(... gada ...)

**par Vācijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu
par Vācijas 2023. gada stabilitātes programmu**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ², un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 ³, ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms ("mehānisms"), stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu dalībvalstīm reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot Savienības finansētu fiskālo stimulu. Atbilstīgi Eiropas pusgada prioritātēm mehānisms sekmē ekonomikas un iekļaujošu atveseļošanu un ilgtspējīgu un izaugsmi veicinošu reformu un investīciju īstenošanu, jo īpaši reformas un investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai un dalībvalstu tautsaimniecību noturības stiprināšanai. Tas arī palīdz stiprināt publiskās finanses un veicināt izaugsmi un darbvietu radīšanu vidējā termiņā un ilgtermiņā, uzlabot teritoriālo kohēziju Savienībā un atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pīlāra turpmāko īstenošanu. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktu 2022. gada 30. jūnijā tika atjaunināta katrai dalībvalstij paredzētā maksimālā finanšu iemaksa no mehānisma.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

- (2) Komisija 2022. gada 22. novembrī pieņēma 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2023. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Eiropadome 2023. gada 23. martā apstiprināja 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā izvirzītās prioritātes, kuras ir vērstas uz konkurētspējīgas ilgtspējas četrām dimensijām. Komisija 2022. gada 22. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī 2023. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā norādīja Vāciju kā vienu no dalībvalstīm, kuras var skart vai apdraudēt nelīdzsvarotība un par kurām būs jāizstrādā padziļināts pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī atzinumu par Vācijas 2023. gada budžeta plāna projektu. Komisija pieņēma arī ieteikumu Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku un priekšlikumu attiecībā uz 2023. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ⁴ ("2023. gada ieteikums par eurozonu") Padome pieņēma 2023. gada 16. maijā un Vienoto nodarbinātības ziņojumu – 2023. gada 13. martā.
- (3) Lai gan Savienības valstu tautsaimniecības demonstrē ievērojamu noturību, ģeopolitiskajam kontekstam joprojām ir negatīva ietekme. Tā kā Savienība nelokāmi solidarizējas ar Ukrainu, Savienības ekonomikas un sociālās politikas programma ir vērsta uz to, lai īstermiņā mazinātu enerģētikas krīzes negatīvo ietekmi gan uz mazaizsargātām mājsaimniecībām, gan uzņēmumiem un lai turpinātu centienus īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos, atbalstītu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, aizsargātu makroekonomikas stabilitāti un palielinātu noturību vidējā termiņā. Tajā liela uzmanība ir pievērsta arī Savienības konkurētspējas un produktivitātes palielināšanai.

⁴ Padomes Ieteikums (2023. gada 16. maijs) par eurozonas ekonomikas politiku (OV C 180, 23.5.2023., 1. lpp.).

- (4) Komisija 2023. gada 1. februārī nāca klajā ar paziņojumu "Zaļā kursa industriālais plāns neto nulles emisiju laikmetam" ("Zaļā kursa industriālais plāns"). Zaļā kursa industriālā plāna mērķis ir uzlabot Savienības neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju un atbalstīt ātru pārkārtošanos uz klimatneitralitāti. Tas papildina Eiropas zaļā kursa un *REPowerEU* ietvaros īstenotos centienus. Tā mērķis ir arī veicināt labvēlīgākus apstākļus tādu neto nulles emisiju tehnoloģiju un produktu Savienības ražošanas jaudas izvēršanai, kas vajadzīgi Savienības vērienīgo klimatisko mērķrādītāju sasniegšanai, un nodrošināt piekļuvi attiecīgām kritiski svarīgām izejvielām, tostarp, diversificējot piegādes avotus, pienācīgi izmantojot ģeoloģiskos resursus dalībvalstīs un maksimāli palielinot izejvielu reciklēšanu. Zaļā kursa industriālā plāna pamatā ir četri pīlāri: prognozējama un vienkāršota normatīvā vide, ātrāka piekļuve finansējumam, prasmju pilnveidošana un atvērta tirdzniecība noturīgām piegādes ķēdēm. Komisija 2023. gada 16. martā nāca klajā ar papildu paziņojumu "ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada", kas strukturēts atbilstoši deviņiem savstarpēji pastiprinošiem virzītājspēkiem ar mērķi strādāt, lai panāktu izaugsmi veicinošu tiesisko regulējumu. Paziņojumā ir noteiktas politikas prioritātes, kuru mērķis ir aktīvi nodrošināt strukturālus uzlabojumus, mērķtiecīgas investīcijas un regulatīvus pasākumus Savienības un tās dalībvalstu ilgtermiņa konkurētspējai. Turpmāk sniegtie ieteikumi palīdz īstenot minētās prioritātes.

- (5) 2023. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norises turpinās atbilstoši mehānisma īstenošanai. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, joprojām ir svarīgi pilnībā īstenot atveseļošanas un noturības plānus, jo ar šiem plāniem ir paredzēts izpildīt visus iepriekšējos gados konkrētām valstīm adresētos attiecīgos ieteikumus vai arī to būtisku daļu. Konkrētām valstīm adresētie 2019., 2020. un 2022. gada ieteikumi joprojām ir vienlīdz svarīgi attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāniem, kas pārskatīti, atjaunināti vai grozīti saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu.
- (6) 2023. gada 27. februārī pieņemtās Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/435⁵ ("*REPowerEU* regula") mērķis ir ātri izbeigt Savienības atkarību no Krievijas fosilās degvielas importa. Tas veicinās enerģētisko drošību un Savienības energoapgādes dažādošanu, vienlaikus palielinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, enerģijas uzkrāšanas iespējas un energoefektivitāti. *REPowerEU* regula sniedz iespēju dalībvalstīm savos nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos pievienot jaunu *REPowerEU* nodaļu, lai tiktu finansētas galvenās reformas un investīcijas, kas palīdzēs sasniegt *REPowerEU* mērķus. Minētās reformas un investīcijas arī palīdzēs uzlabot Savienības neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju, kā izklāstīts Zaļā kursa industriālajā plānā, un īstenot konkrētām valstīm saistībā ar enerģiju adresētos ieteikumus, kas dalībvalstīm sniegti 2022. gadā un attiecīgā gadījumā 2023. gadā. Ar *REPowerEU* regulu tiek ieviesta jauna neatmaksājama finansiālā atbalsta kategorija, kas darīta pieejama dalībvalstīm, lai tiktu finansētas jaunas ar enerģētiku saistītas reformas un investīcijas saskaņā ar to atveseļošanas un noturības plāniem.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atveseļošanas un noturības plānos un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 un (ES) 2021/1755 un Direktīvu 2003/87/EK (OV L 63, 28.2.2023., 1. lpp.).

- (7) Komisija 2023. gada 8. martā pieņēma paziņojumu, kurā sniegtas fiskālās politikas norādes 2024. gadam ("2023. gada 8. marta paziņojums"). Tā mērķis ir atbalstīt dalībvalstis stabilitātes un konverģences programmu sagatavošanā un tādējādi stiprināt politikas koordināciju. Komisija atgādināja, ka Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula 2023. gada beigās tiks deaktivēta. Komisija aicināja panākt, lai fiskālā politika 2023.–2024. gadā nodrošinātu parāda atmaksājamību vidējā termiņā un ilgtspējīgā veidā veicinātu potenciālu izaugsmi, un aicināja dalībvalstis savās 2023. gada stabilitātes un konverģences programmās izklāstīt, kā to fiskālie plāni nodrošinās Līgumā noteiktās atsaucēs vērtības 3 % no iekšzemes kopprodukta (IKP) ievērošanu un ticamu un nepārtrauktu parāda samazināšanu vai parāda saglabāšanu piesardzīgā līmenī vidējā termiņā. Komisija arī aicināja dalībvalstis pakāpeniski atteikties no valsts fiskālajiem pasākumiem, kas tika ieviesti, lai aizsargātu mājsaimniecības un uzņēmumus no enerģijas cenu satricinājuma, sākot ar vismazāk mērķorientētajiem pasākumiem. Tā norādīja, ka gadījumā, ja, atkārtoties ar enerģijas cenām saistītajam spiedienam, būtu nepieciešams pagarināt atbalsta pasākumu darbības laiku, šādiem dalībvalstu pasākumiem vajadzētu būt mērķorientētākiem, atbalstot tieši neaizsargātās mājsaimniecības un uzņēmumus. Komisija norādīja, ka fiskālie ieteikumi būtu izsakāmi skaitļos un diferencējami. Turklāt, kā ierosināts Komisijas 2022. gada 9. novembra paziņojumā par ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas ievirzēm, fiskālie ieteikumi tiktu formulēti, pamatojoties uz neto primārajiem izdevumiem. Komisija ieteica visām dalībvalstīm turpināt aizsargāt valsts finansētās investīcijas un nodrošināt mehānisma un citu Savienības fondu efektīvu izmantošanu, jo īpaši, ņemot vērā zaļās un digitālās pārkārtošanās un noturības mērķus. Komisija norādīja, ka ierosinās Padomei 2024. gada pavasarī sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, pamatojoties uz izpildes datiem par 2023. gadu un ievērojot spēkā esošās tiesību normas.

- (8) Komisija 2023. gada 26. aprīlī nāca klajā ar tiesību aktu priekšlikumiem Savienības ekonomikas pārvaldības noteikumu visaptverošas reformas īstenošanai. To galvenais mērķis ir uzlabot valsts parāda atmaksājamību un ar reformu un investīciju palīdzību veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi visās dalībvalstīs. Komisijas priekšlikumu mērķis ir uzlabot valstu līdzatbildību, vienkāršot sistēmu un virzīties uz lielāku vidēja termiņa mērķi apvienojumā ar efektīvu un saskaņotāku izpildi. Saskaņā ar Padomes 2023. gada 14. marta secinājumiem par ievirzēm ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformai mērķis ir 2023. gadā pabeigt leģislatīvo darbu.
- (9) Vācija savu atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 28. aprīlī. Ievērojot Regulas (ES) 2021/241 19. pantu, Komisija novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu saskaņā ar minētās regulas V pielikumā izklāstītajām novērtēšanas vadlīnijām. Padome 2021. gada 13. jūlijā pieņēma Īstenošanas lēmumu par Vācijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu ⁶. Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu, kurā konstatēts, ka Vācija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.
- (10) Vācija 2023. gada 24. aprīlī iesniedza savu 2023. gada valsts reformu programmu un 2023. gada 26. aprīlī – 2023. gada stabilitātes programmu atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1466/97 4. panta 1. punktam. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu 2023. gada valsts reformu programma atspoguļo arī Vācijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā.

⁶ ST 10158/2021 INIT; ST 10158/2021 ADD 1.

- (11) Komisija 2023. gada ziņojumu par Vāciju publicēja 2023. gada 24. maijā. Tajā tika izvērtēts, kā Vācija ir īstenojusi attiecīgos konkrētai valstij adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma laikposmā no 2019. līdz 2022. gadam, un kā Vācija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz minēto analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjautājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjautājumi. Tajā bija arī novērtēts Vācijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.
- (12) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu izstrādāja padziļinātu pārskatu par Vācijas un tā rezultātus publicēja 2023. gada 24. maijā. Komisija secināja, ka Vācijā nav makroekonomikas nelīdzsvarotības. Konkrēti – pastāvīgi lielais tekošā konta pārpalikums, kas arī atspoguļo nelielas investīcijas salīdzinājumā ar uzkrājumiem un kam ir pārrobežu nozīme, ir pakāpeniski samazinājies (pavisam nesen enerģētikas krīzes apstākļos), taču paredzams, ka tas ievērojami palielināsies. Tekošā konta pārpalikums līdz 2019. gadam ir lēnām samazinājies, nedaudz palielinoties iekšzemes ieguldījumu attiecībai un samazinoties tirdzniecības bilancei, un kopš tā laika ir bijuši raksturīgi neparasti ekonomikas apstākļi. 2022. gadā tas ievērojami samazinājās, kam par iemeslu bija augstākas enerģijas importa cenas, kā arī ar enerģiju nesaistītās tirdzniecības pārpalikuma samazinājums un tūrisma importa atjaunošanās. 2022. gadā pārpalikums saglabājās virs līmeņa, uz ko norāda valsts pamatrādītāji, un paredzams, ka 2023. gadā tas ievērojami pieaugs un 2024. gadā gandrīz nemainīsies. Tiek prognozēts, ka tas saglabāsies zemākā līmenī par makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras robežvērtību. Tiek prognozēts, ka algas ievērojami pieaugs, kā rezultātā tiks veicināts iekšzemes pieprasījums, savukārt vienības darbaspēka izmaksas varētu palielināties straujāk nekā pārējā eurozonā. Tomēr augstā inflācija uz laiku mazina patēriņu un investīcijas. Pēdējos gados mājokļu cenas ir strauji pieaugušas, kaut gan kops 2022. gada vidus šis pieaugums ir nedaudz mazinājies. Mājokļu piedāvājums nevar apmierināt pieprasījumu, ņemot vērā nelielās investīcijas mājokļos, kas var vēl vairāk palielināt pārāk augstas novērtēšanas riskus. Neaizsargātību vēl vairāk varētu mazināt tad, ja laikus un efektīvi tiktu īstenotas publisko investīciju iniciatīvas un tiktu likvidēti šķēršļi investīcijām.

- (13) Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem Vācijas vispārējās valdības budžeta deficīts samazinājās no 3,7 % no IKP 2021. gadā līdz 2,6 % 2022. gadā, savukārt vispārējās valdības parāds samazinājās no 69,3 % no IKP 2021. gada beigās līdz 66,3 % 2022. gada beigās. 2023. gada 24. maijā Komisija izdeva ziņojumu saskaņā ar Līguma 126. panta 3. punktu. Minētajā ziņojumā bija aplūkots Vācijas budžeta stāvoklis, jo saskaņā ar plānu tās budžeta deficīts 2023. gadā pārsniegs 3 % no IKP. Ziņojumā secināts, ka deficīta kritērijs nav izpildīts. Atbilstīgi 2023. gada 8. marta paziņojumam Komisija nav ierosinājusi 2023. gada pavasarī sākt jaunas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras. Pēc tam Komisija paziņoja, ka ierosinās Padomei 2024. gada pavasarī sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, pamatojoties uz izpildes datiem par 2023. gadu. Vācijai tas būtu jāņem vērā 2023. gada budžeta izpildē un 2024. gada budžeta plāna projekta sagatavošanā.
- (14) Vispārējās valdības bilanci ir ietekmējuši fiskālās politikas pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Šādi fiskālās politikas ieņēmumus samazinošie pasākumi 2022. gadā ietvēra enerģijas nodokļa samazināšanu degvielai un pievienotās vērtības nodokļa samazināšanu gāzei un centralizētajai siltumapgādei; savukārt šādi fiskālās politikas izdevumus palielinoši pasākumi ietvēra vienreizēju piemaksu par enerģiju un decembra rēķina pārņemšanu par labu privātiem gāzes patērētājiem. Komisija lēš, ka minēto pasākumu neto budžeta izmaksas 2022. gadā atbildīs 1,2 % no IKP. Vispārējās valdības bilanci ir ietekmējušas arī budžeta izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām un kas tiek lēstas 0,1 % apmērā no IKP 2022. gadā. Tajā pašā laikā ar Covid-19 krīzi saistītu pagaidu ārkārtas pasākumu aplēstās izmaksas samazinājās no 4,2 % 2021. gadā līdz 0,8 % no IKP 2022. gadā.
- (15) Padome 2021. gada 18. jūnijā ieteica Vācijai ⁷ 2022. gadā saglabāt atbalstošu fiskālo nostāju, kas ietver stimulējošo iedarbību, kuru nodrošina Atveseļošanas un noturības mehānisms, un saglabāt valsts finansētās investīcijas.

⁷ Padomes Ieteikums (2021. gada 18. jūnijs), ar ko sniedz Padomes atzinumu par Vācijas 2021. gada stabilitātes programmu (OV C 304, 29.7.2021., 18. lpp.).

- (16) Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja ⁸ 2022. gadā bija atbalstoša, proti, – 2,7 % no IKP, kā ieteikusi Padome. Vācija atbilstoši Padomes ieteikumam turpināja atbalstīt atveseļošanu ar investīcijām, ko finansē no mehānisma. No mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansētie izdevumi 2022. gadā sasniedza 0,2 % no IKP (0,3 % no IKP 2021. gadā). Valsts finansētajām investīcijām bija neitrāla ietekme uz fiskālo nostāju. ⁹ Tādējādi Vācija saglabāja valsts finansētās investīcijas, kā ieteikusi Padome. Vienlaikus valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) pieaugumam bija ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 2,4 procentpunktiem no IKP. Minētā ievērojamā ekspansīvā ietekme ietvēra papildu ietekmi, ko radīja fiskālās politikas pasākumi ar mērķi mazināt enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (papildu neto budžeta izmaksas 1,2 % apmērā no IKP), kā arī izmaksas (0,1 % no IKP), kuras saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu pārvietotajām personām no Ukrainas. Vienlaikus ienākuma nodokļa samazinājums samazināja valdības ieņēmumus un arī veicināja neto primāro kārtējo izdevumu pieaugumu (0,1 % no IKP). Valsts finansēto kārtējo izdevumu ievērojamā ekspansīvā ietekme tikai daļēji bija izskaidrojama ar pasākumiem, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu kāpuma ekonomisko un sociālo ietekmi, kā arī ar izmaksām, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu pārvietotajām personām no Ukrainas. Tāpēc Vācija pietiekami neiegrožoja valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu.

⁸ Fiskālā nostāja tiek mērīta, vadoties pēc izmaiņām primārajos izdevumos (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus), neierēķinot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus, taču ietverot no mehānisma un citu Savienības fondu neatmaksājama atbalsta (dotācijām) finansētos izdevumus, kas attiecināmi uz vidēja termiņa potenciālo izaugsmi. Sīkāku informāciju sk. fiskālās statistikas tabulu 1. izcēlumā.

⁹ Citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem bija ekspansīva ietekme, kas atbilst 0,4 procentpunktiem no IKP. Šī ietekme galvenokārt ir saistīta ar gāzes vairumpiegādātāju nacionalizāciju un rekapitalizāciju Vācijā ar nolūku garantēt energoapgādes drošību.

- (17) 2023. gada stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs atbilst Komisijas 2023. gada pavasara prognozei. Valdība prognozē, ka reālais IKP 2023. gadā pieaugs par 0,2 % un 2024. gadā – par 1,8 %. Salīdzinājumam – Komisijas 2023. gada pavasara prognozē ir paredzēts līdzīgs reālā IKP pieaugums, proti, par 0,2 % 2023. gadā un par 1,4 % 2024. gadā.
- (18) Valdība savā 2023. gada stabilitātes programmā plāno, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies līdz $4\frac{1}{4}$ % no IKP 2023. gadā. Pieaugums 2023. gadā galvenokārt atspoguļo papildu izdevumus par enerģijas cenu kāpuma bremzēšanu attiecībā uz gāzi un elektroenerģiju. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu ir sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP pieaugs no 66,3 % 2022. gada beigās līdz $67\frac{3}{4}$ % 2023. gada beigās. Saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi valdības budžeta deficīts 2023. gadā būs 2,3 % no IKP. Tas ir mazāk nekā 2023. stabilitātes programmā prognozētais deficīts, kam par iemeslu galvenokārt ir pieņemums, ka izdevumi par enerģijas cenu kāpuma bremzēšanu būs mazāki. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē ir plānota mazāka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP, proti, 65,2 % 2023. gada beigās. Atšķirība ir izskaidrojama ar mazāku deficītu.

- (19) Sagaidāms, ka vispārējās valdības bilanci 2023. gadā joprojām ietekmēs fiskālie pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Minētie pasākumi ir jauni pasākumi salīdzinājumā ar 2022. gadu, jo īpaši enerģijas cenu kāpuma bremzēšana attiecībā uz gāzi un elektroenerģiju. Šo pasākumu izmaksas daļēji kompensē nodokļi par enerģijas piegādātāju negaidītu papildu peļņu, proti, nodeva par ārkārtīgi lielu peļņu. Ņemot vērā minētos ieņēmumus, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē atbalsta pasākumu neto budžeta izmaksas tiek prognozētas 2,0 % apmērā no IKP 2023. gadā ¹⁰. Lielākā daļa 2023. gadā plānoto pasākumu nešķiet vērsti uz visneaizsargātākajām mājsaimniecībām vai uzņēmumiem, kaut gan daudzos no tiem ir saglabāts cenas signāls, kas rosina samazināt enerģijas pieprasījumu un palielināt energoefektivitāti. Rezultātā Komisijas 2023. gada pavasara prognozē tiek lēsts, ka mērķtiecīgo atbalsta pasākumu summa, kas jāņem vērā novērtējumā par atbilstību Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam ¹¹, veidos 0,5 % no IKP 2023. gadā (salīdzinājumā ar 0,3 % no IKP 2022. gadā). Tiek prognozēts, ka budžeta izmaksas par pagaidu aizsardzību, ko nodrošina pārvietotajām personām no Ukrainas, saglabāsies stabilas salīdzinājumā ar 2022. gadu. Visbeidzot, paredzams, ka vispārējās valdības bilanci 2023. gadā labvēlīgi ietekmēs ar Covid-19 krīzi saistītu pagaidu ārkārtas pasākumu pakāpeniska izbeigšana, kas pēc aplēsēm veido 0,8 % no IKP.

¹⁰ Šis skaitlis atspoguļo šo pasākumu gada budžeta izmaksu līmeni, ietverot kārtējos ieņēmumus un izdevumus, kā arī – attiecīgā gadījumā – kapitālizdevumu pasākumus.

¹¹ Padomes Ieteikums (2022. gada 12. jūlijs) par Vācijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Vācijas 2022. gada stabilitātes programmu (OV C 334, 1.9.2022., 35. lpp.).

- (20) Savā 2022. gada 12. jūlija ieteikumā Padome ieteica Vācijai rīkoties, lai nodrošinātu, ka 2023. gadā valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums atbilst kopumā neitrālai fiskālās politikas nostājai ¹², ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret enerģijas cenu kāpumu visneaizsargātākajām mājsaimecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Vienlaikus Vācijai vajadzētu būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Vācijai tika arī ieteikts palielināt publiskās investīcijas, kas sekmētu zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, ņemot vērā *REPowerEU* iniciatīvu, tostarp, izmantojot mehānismu un citus Savienības fondus.
- (21) Saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi fiskālā nostāja 2023. gadā, ņemot vērā augsto inflāciju, būs bremsējoša (+0,5 % no IKP). Fiskālā nostāja 2022. gadā bija ekspansīva (-2,7 % no IKP). Prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā uz fiskālo nostāju būs bremsējoša ietekme, kas atbilst 0,3 % no IKP. Tas ietver mērķorientēto atbalsta pasākumu izmaksu samazinājumu 0,2 % no IKP apmērā mājsaimecībām un uzņēmumiem, kuri ir visneaizsargātākie pret enerģijas cenu pieaugumu. Prognozētais valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums kopumā atbilst Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam. Tiek prognozēts, ka no mehānisma dotācijām un no citiem Savienības fondiem finansētie izdevumi 2023. gadā sasniegs 0,2 % no IKP, savukārt valsts finansētajām investīcijām būs neitrāla ietekme uz fiskālo nostāju ¹³. Tāpēc Vācija plāno finansēt papildu investīcijas, izmantojot mehānismu un citus Savienības fondus, un paredzams, ka tiks saglabātas valsts finansētās investīcijas. Tā plāno finansēt publiskās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās vajadzībām un enerģētiskajai drošībai, piemēram, investīcijas ēku energorenovācijai, elektromobiļu uzlādes infrastruktūras uzlabošanai un skolu sagatavošanai digitālajam laikmetam, kuras daļēji tiek finansētas no mehānisma un citiem Savienības fondiem.

¹² Pamatojoties uz Komisijas 2023. gada pavasara prognozi, Vācijas potenciālās izlaides pieauguma aplēse vidējā termiņā (10 gadu vidējais rādītājs), kuru izmanto fiskālās nostājas noteikšanai, nominālā izteiksmē ir 7,1 %.

¹³ Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs bremsējoša ietekme, kas atbilst 0,3 procentpunktiem no IKP. Šī ietekme galvenokārt ir saistīta ar to, ka tiek pārtraukts iepriekšējā gadā īstenotais pasākums, kura mērķis ir nacionalizēt un rekapitalizēt gāzes vairumpiegādātājus Vācijā, lai garantētu energoapgādes drošību.

- (22) Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies, 2024. gadā sasniedzot $1\frac{3}{4}$ % no IKP. Samazinājums 2024. gadā galvenokārt atspoguļo enerģijas cenu kāpuma bremzēšanas pasākumu pakāpenisku izbeigšanu. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP nedaudz palielināsies, 2024. gada beigās sasniedzot $66\frac{1}{2}$ %. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2024. gadā būs 1,2 % apmērā no IKP. Tas ir mazāk nekā 2023. gada stabilitātes programmā prognozētais deficīts, kam par iemeslu galvenokārt ir pieņemumi par mazāka apmēra enerģētikas atbalsta pasākumiem. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē plānota mazāka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP, proti, 64,1 % 2024. gada beigās, kas galvenokārt saistīts ar mazāku deficītu.
- (23) 2023. gada stabilitātes programmā ir paredzēts 2024. gadā pakāpeniski izbeigt lielāko daļu enerģētikas atbalsta pasākumus. Komisija patlaban pieņem, ka enerģētikas atbalsta pasākumu neto izmaksas 2024. gadā būs 0,3 % no IKP. Minēto aplēšu pamatā ir pieņēmums, ka enerģijas cenas nepalielināsies no jauna. Šķiet, ka lielākā daļa no enerģētikas atbalsta pasākumiem, kurus pašlaik plānots saglabāt 2024. gadā, nav vērsti uz neaizsargātām mājāsaimniecībām vai neaizsargātiem uzņēmumiem. Vairums no minētajiem pasākumiem saglabā cenas signālu, kas rosina samazināt enerģijas pieprasījumu un palielināt energoefektivitāti.

- (24) Regula (EK) Nr. 1466/97 aicina katru gadu uzlabot strukturālo budžeta bilanci vidēja termiņa budžeta mērķa virzienā, par kritēriju nosakot 0,5 % no IKP ¹⁴. Ņemot vērā fiskālās ilgtspējas apsvērumus, saskaņā ar Komisijas aplēsēm būtu atbilstīgi 2024. gadā uzlabot strukturālo bilanci vismaz par 0,3 % no IKP. Lai nodrošinātu šādu uzlabojumu un saskaņā ar Komisijas metodoloģiju, neto valsts finansēto primāro izdevumu ¹⁵ pieaugumam 2024. gadā nevajadzētu pārsniegt 2,5 %, kā atspoguļots šajā ieteikumā. Tajā pašā laikā atlikušie enerģētikas atbalsta pasākumi (ko Komisija pašlaik lēš 2,0 % apmērā no IKP 2023. gadā) būtu pakāpeniski jāizbeidz, ja enerģijas tirgus attīstība to ļauj un sākot ar vismazāk mērķorientētajiem pasākumiem, un saistītie ietaupījumi būtu jāizmanto, lai samazinātu valdības budžeta deficītu. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm, tas radītu neto primāro izdevumu pieaugumu, kas ir zem 2024. gadam ieteiktā maksimālā pieauguma tempa.
- (25) Pieņemot, ka politika netiks mainīta, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka neto valsts finansētie primārie izdevumi 2024. gadā pieaugs par 2,4 %, kas ir zem ieteiktā pieauguma tempa. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzētā korekcija ir mazāka nekā ietaupījumi, kurus rada enerģētikas atbalsta pasākumu pilnīga izbeigšana, kam par iemeslu ir gan tas, ka daži no šādiem pasākumiem paliks spēkā 2024. gadā, gan arī ieņēmumus samazinoši diskrecionārie pasākumi, piemēram, dažādi ienākuma nodokļa samazinājumi.
- (26) Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu ir sagaidāms, ka valdības investīcijas saglabāsies stabilā līmenī, proti, 2½ % apmērā no IKP 2023. un 2024. gadā. 2023. gada stabilitātes programmā ir minētas reformas un investīcijas, kas, paredzams, veicinās fiskālo ilgtspēju un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi. To starpā ir dažādas reformas ienākuma nodokļa sistēmā, kā arī pensiju sistēmas reformas.

¹⁴ Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. pantā arī prasīts veikt korekciju vairāk nekā 0,5 % apmērā no IKP tām dalībvalstīm, kuru valsts parāds pārsniedz 60 % no IKP vai kurās ir izteiktāki parāda atmaksājamības riski.

¹⁵ Neto primāros izdevumus definē kā valsts finansētos izdevumus, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un izņemot procentu izdevumus un cikliskā bezdarba izdevumus.

- (27) 2023. gada stabilitātes programmā ir izklāstīta vidēja termiņa fiskālā virzība līdz 2026. gadam. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības budžeta deficīts pamazām samazināsies, sasniedzot $\frac{3}{4}$ % no IKP 2025. un 2026. gadā. Tāpēc tiek plānots, ka vispārējās valdības budžeta deficīts 2024. gadā samazināsies zem 3 % no IKP. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies no $66\frac{1}{2}$ % 2024. gada beigās līdz $65\frac{1}{2}$ % 2026. gada beigās.
- (28) Kaut gan nodarbinātības rādītāji joprojām ir stabili, ir paredzams, ka, ņemot vērā straujo sabiedrības novecošanu, darbaspēka un prasmju trūkums vēl vairāk palielināsies. Paredzams, ka darbaspējīgā vecuma iedzīvotāju skaits 2020. gados saruks par 3,7 miljoniem, kam par iemeslu ir tas, ka pensijā aizies tā dēvētā demogrāfiskā sprādziena paaudzes darbinieki. Tas būtiski palielinās obligātās paaudžu solidaritātes pensiju sistēmas (pirmā pensiju līmeņa) finansējuma vajadzības un, iespējams, apdraudēs pensiju atbilstību. Migrācijas saldo vajadzētu būt aptuveni 400 000 cilvēku gadā, lai kompensētu potenciālā darbaspēka samazināšanos. Likumā noteiktais pensionēšanās vecums pakāpeniski pieaugs – līdz 67 gadiem 2031. gadā. Kaut arī 55–64 gadus vecu darba ņēmēju nodarbinātības līmenis ir viens no augstākajiem Savienībā, faktiskā pensionēšanās vecuma pieaugums pēdējos gados ir palēninājies, un nodarbinātības līmenis vecuma grupā virs 65 gadiem atpaliek no labākajiem rādītājiem Savienībā. Tas izskaidrojams arī ar priekšlaicīgas pensionēšanās iespējām, kas vēl vairāk palielina spiedienu uz pensiju sistēmas ilgtspēju. Cilvēki, kuri strādājuši vismaz 35 gadus, var priekšlaicīgi iet pensijā, saskaroties tikai ar salīdzinoši nelielu pensijas pabalstu samazinājumu. Personas, kuru darba stāžs ir vismaz 45 gadi, var pensionēties, nezaudējot neko no savām pensijas tiesībām (*Rente nach 45 Beitragsjahren*). Valsts subsidētās privātās pensiju shēmas (trešā līmeņa privātā pensiju shēma *Riester Rente*) līdz šim netiek pietiekami izmantotas. Neraugoties uz centieniem palielināt aroda pensiju (otras līmenis) izmantošanu, to segums joprojām ir aptuveni 56 %.

- (29) Nodokļu struktūra Vācijā joprojām lielā mērā ir atkarīga no darbaspēka nodokļu ieņēmumiem, savukārt nodokļu bāzes, ar kurām var veicināt iekļaujošu un ilgtspējīgu izaugsmi, vēl aizvien netiek pietiekami izmantotas. Nodokļu ķīlis ir viens no lielākajiem Savienībā, un nodokļu un pārvedumu sistēmas mijiedarbība nenodrošina pietiekamus stimulus, lai zemu atalgotu darba ņēmēju un otro pelnītāju (bieži vien sieviešu) gadījumā strādātu vairāk stundu. Tas negatīvi ietekmē darbaspēka piedāvājumu un palielina darbaspēka trūkumu. Vides nodokļu īpatsvars Vācijā ir zemāks par Savienības vidējo rādītāju gan attiecībā uz enerģijas, gan transporta nodokļiem. Transportlīdzekļu aplikšana ar nodokļiem neveicina videi draudzīgāku transportu. Videi kaitīgas subsīdijas, piemēram, fosilo degvielu subsīdijas (tostarp nodokļu atbrīvojumi un nodokļu samazinājumi), vēl aizvien ir ievērojamas, tādējādi kavējot zaļo pārkārtošanos.

- (30) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktu un minētās regulas V pielikuma 2.2. kritēriju, atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Ņemot vērā to, ka mehānisms, kas ir spēkā līdz 2026. gadam, ir pagaidu pasākums, ir būtiski ātri turpināt plāna īstenošanu. Kaut arī Vācijas atveseļošanas un noturības plāns patlaban tiek īstenots, tomēr ir konstatējama ievērojama kavēšanās. Ierobežotie resursi, kas atvēlēti plāna īstenošanai, un nepietiekama prioritāšu noteikšana ir iemels tam, ka Vācija atpaliek īstenošanas procesā. Vācijai vēl aizvien ir jāparaksta darbības kārtība un jāiesniedz savs pirmais maksājuma pieprasījums. Vācijas atveseļošanas un noturības plāns jau tika pārskatīts vienreiz, proti, 2023. gada 14. februārī, veicot korekcijas attiecībā uz diviem investīciju pasākumiem, kurus objektīvu apstākļu dēļ nebija iespējams pilnībā pabeigt ¹⁶. Paredzams, ka 2023. gadā plāns tiks vēlreiz pārskatīts, veicot vēl vienu papildinājumu, lai iekļautu *REPowerEU* nodaļu un ņemtu vērā neatmaksājamā atbalsta palielinājumu. Tomēr patlaban noris sarunas par *REPowerEU* nodaļu un par to, lai ņemtu vērā neatmaksājamā atbalsta pieaugumu. Jaunās *REPowerEU* nodaļas ātra iekļaušana atveseļošanas un noturības plānā sniegs iespēju finansēt papildu reformas un investīcijas, lai atbalstītu Vācijas stratēģiskos mērķus enerģētikas un zaļās pārkārtošanās jomā. Lai nodrošinātu atveseļošanas un noturības plāna, kā arī citas, ārpus minētā plāna tvēruma esošas ekonomikas un nodarbinātības politikas sekmīgu īstenošanu un rezultātā panāktu plašu līdzatbildību par politikas programmu kopumā, joprojām ir svarīgi sistemātiski un efektīvi iesaistīt vietējās un reģionālās iestādes, sociālos partnerus un citas attiecīgās ieinteresētās personas.

¹⁶ Padomes Īstenošanas lēmums (2023. gada 14. februāris), ar ko groza Padomes 2021. gada 13. jūlija Īstenošanas lēmumu par Vācijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu (ST 5536/2023).

- (31) Komisija visus Vācijas kohēzijas politikas plānošanas dokumentus apstiprināja 2022. gadā. Kohēzijas politikas programmu ātra īstenošana papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu, tostarp *REPowerEU* nodaļu, ir būtiska zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai, ekonomikas un sociālās noturības palielināšanai un līdzsvarotas teritoriālās attīstības panākšanai Vācijā.
- (32) Papildus ekonomiskajiem un sociālajiem problēmjaudājumiem, kuru risināšana paredzēta atveseļošanas un noturības plānā un kohēzijas politikas programmās, Vācijā ir vairāki papildu problēmjaudājumi, kas saistīti ar digitalizāciju, enerģētikas politiku un zaļo pārkārtošanos.
- (33) Kaut arī Vācija ir pielikusi pūles, lai uzlabotu sabiedrisko pakalpojumu digitalizāciju, tomēr īstenošana joprojām ir lēna. Līdz mērķa datumam (2022. gada beigām) bija sasniegti tikai nedaudzi no mērķiem, kas noteikti Tiešsaistes piekļuves likumā, saskaņā ar kuru ir obligāta visu to administratīvo pakalpojumu nepārtraukta digitalizācija, kas tiek sniegti ar klientiem strādājošā birojā. Komisijas izstrādātais e-pārvaldes salīdzinošais ziņojums liecina, ka valsts gūst nepietiekamus rezultātus arī atbalsta biroja digitalizācijā, kas ir ļoti būtiska, lai nodrošinātu pakalpojumu efektīvu sniegšanu ārpus Tiešsaistes piekļuves likuma tvēruma. Šajā sakarā par prioritāti ir atzīta reģistru modernizācija, kas ir daļa no Reģistru modernizācijas likuma, kura mērķis ir īstenot Savienībā noteikto vienreizējas iesniegšanas principu, saskaņā ar kuru iedzīvotājiem un uzņēmumiem tikai vienreiz jāsniedz iestādēm standarta informācija. Tomēr kopš likuma stāšanās spēkā 2021. gadā ir panākts tikai neliels progress. Turklāt digitālo pakalpojumu izmantošanas līmenis ir zems – Vācija atpaliek no Savienības vidējā rādītāja attiecībā uz to cilvēku īpatsvaru, kuri izmanto e-pārvaldes pakalpojumus. Vācija arī atpaliek no Savienības vidējā rādītāja attiecībā uz dažādiem tādiem e-pārvaldes salīdzinošā pētījuma aspektiem kā pārredzamība, galveno veicinošo faktoru esamība un digitālo sabiedrisko pakalpojumu pieejamība cilvēkiem, kuri atrodas ārvalstīs. Valsts regulatīvās kontroles padome uzskata, ka Tiešsaistes piekļuves likuma īstenošana ir nepietiekama, un ir apzinājusi prognozēto darbaspēka trūkumu kā galveno risku gadījumā, ja ar digitalizācijas palīdzību netiktu palielināta efektivitāte. Trūkumi, kas konstatēti sabiedrisko pakalpojumu digitalizācijā, vienlīdz attiecas uz attiecīgajiem pasākumiem Vācijas atveseļošanas un noturības plānā.

- (34) Digitālo prasmju uzlabošana ir ļoti būtiska digitālās pārkārtošanās procesam, lai novērstu kvalificētu darbinieku trūkumu un palielinātu ražīgumu. 2021. gadā Vācija atpalika no Savienības vidējā rādītāja (54 %) attiecībā uz to cilvēku īpatsvaru 16–74 gadu vecumā, kuriem ir vismaz digitālās pamatprasmes – Vācijā šis rādītājs bija 49 %, tādējādi kavējot digitālo pārkārtošanos. No visiem 16–19 gadus veciem jauniešiem 2021. gadā tikai 50 % bija vismaz digitālās pamatprasmes, kas ir par 19 procentpunktiem mazāk nekā Savienības vidējais rādītājs. Kaut arī Vācijas rādītājs pārsniedz Savienības vidējo rādītāju attiecībā uz IKT speciālistu īpatsvaru nodarbinātajā darbaspēkā un atbilst Savienības vidējam rādītājam attiecībā uz IKT speciālistu sieviešu īpatsvaru, tomēr ir daudz neaizpildītu vakanču, kas norāda uz nepieciešamību pēc vēl vairāk speciālistu. Digitālo prasmju uzlabošanā būtiska nozīme būtu turpmākiem centieniem novērst skolotāju trūkumu un labāk apmācīt skolotājus digitalizācijas jomā visos izglītības līmeņos. Digitālo tehnoloģiju integrācija uzņēmējdarbībā sasniedz tikai aptuveni Savienības vidējo līmeni, tostarp attiecībā uz tādu mazo un vidējo uzņēmumu īpatsvaru, kuru digitālā intensitāte ir vismaz pamatlīmenī, un attiecībā uz progresīvu tehnoloģiju, piemēram, mākoņdatošanas, lielo datu un mākslīgā intelekta, ieviešanu uzņēmumos. Vācijas atveseļošanas un noturības plānā ir ietverti vairāki pasākumi, ar kuriem plānots atbalstīt digitālās prasmes un jo īpaši digitālo izglītību, piemēram, tādi kā investīcijas skolotājiem paredzētajās digitālajās ierīcēs, izglītības platformā un izcilības centros. Turklāt Vācija īsteno pasākumus, lai palīdzētu nodrošināt sava darbaspēka prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju. Minētie pasākumi cita starpā ir koncentrēšanās uz uzņēmumu digitalizāciju (piemēram, Eiropas Digitālās inovācijas centri vai investīciju atbalsta shēma "Digitāli tagad" (*Digital Jetzt*)).

- (35) Kopumā tikai 19,3 % mājsaimniecību ir piekļuve optiskās šķiedras platjoslas tīkla pieslēgumam, kā rezultātā Vācija ierindojas starp dalībvalstīm ar viszemāko optiskās šķiedras pārklājumu (otrais zemākais rādītājs Savienībā, savukārt šajā ziņā vislabākajās piecās Savienības dalībvalstīs optiskās šķiedras pārklājums ir vismaz 85 %). Optiskās šķiedras savienojumu un ļoti augstas veiktspējas tīklu trūkums parasti ir īpaši izteikts lauku apvidos. Tas kavē ražīguma pieaugumu, it īpaši mazo un vidējo uzņēmumu vidū. Pastāv risks, ka varētu laikā nenasniegt izvirzīto mērķi, proti, līdz 2025. gadam pieslēgt optiskās šķiedras tīklam 50 % no mājsaimniecībām un uzņēmumiem (un 100 % līdz 2030. gadam). Attiecīgie pasākumi tika iekļauti 2022. gada jūlija Gigabitu stratēģijā. Pamatnosacījumu uzlabošana, piemēram, palielinot plānošanas un īstenošanas spējas publiskajā sektorā, ir ļoti būtiska, lai paātrinātu optiskās šķiedras pārklājuma izvēršanu. Lai sasniegtu ar tīklu saistītos mērķrādītājus, būs jāuzlabo arī administratīvās procedūras, kas tiek piemērotas atļauju pieprasīšanā un piešķiršanā, un būs jāstandartizē alternatīvas, mazāk laikietilpīgas tīkla ierīkošanas metodes.
- (36) Vācijai izdevās efektīvi samazināt savu lielo atkarību no Krievijas gāzes un naftas salīdzinājumā ar 2021. gadu (no 65 % līdz gandrīz nullei gāzes gadījumā un no 34,12 % līdz mazāk par 25 % naftas gadījumā ¹⁷). Vācija ir plānojusi un sākusi ieviest dabasgāzes infrastruktūru, kas vidējā termiņā pilnībā aizstātu Krievijas gāzes importu. Vācija pagājušā gada ziemā izpildīja prasības par minimālajiem gāzes krājumiem, kas līdz 2022. gada 1. novembrim sasniedza 99,2 %. Pateicoties savstarpēji savienotiem gāzes tirgiem, Vācijas importētā sašķidrinātā dabasgāze (*LNG*) varētu veicināt Savienības energoapgādes drošību – ar noteikumu, ka attiecīgā infrastruktūra tiks īstenota bez ilgākas kavēšanās. Vienlaikus Vācija vēl aizvien ir atkarīga no fosilo degvielu importa. Dabasgāzes patēriņš Vācijā laikposmā no 2022. gada augusta līdz 2023. gada martam samazinājās par 16 % salīdzinājumā ar vidējo gāzes patēriņu tajā pašā periodā iepriekšējos piecos gados, pārsniedzot samazinājuma mērķrādītāju 15 %, kas noteikts Padomes Regulā (ES) 2022/1369 ¹⁸. Vācija tiek mudināta turpināt centienus uz laiku samazināt gāzes pieprasījumu līdz 2024. gada 31. martam, ievērojot Padomes Regulu (ES) 2023/706 ¹⁹.

¹⁷ Vācija kopš 2022. gada augusta nav importējusi Krievijas gāzi un kopš 2023. gada februāra – naftu.

¹⁸ Padomes Regula (ES) 2022/1369 (2022. gada 5. augusts) par koordinētiem gāzes pieprasījuma samazināšanas pasākumiem (OV L 206, 8.8.2022., 1. lpp.).

¹⁹ Padomes Regula (ES) 2023/706 (2023. gada 30. marts), ar ko groza Regulu (ES) 2022/1369 attiecībā uz pieprasījuma samazināšanas perioda pagarināšanu gāzes pieprasījuma samazināšanas pasākumiem un ziņošanas par to īstenošanu un īstenošanas uzraudzības stiprināšanu (OV L 93, 31.3.2023., 1. lpp.).

- (37) Atjaunīgā elektroenerģija ir ļoti būtiska, lai Vācijā sekmīgi īstenotu zaļās pārkārtošanās plānus, tostarp atjaunīgā ūdeņraža ražošanas, elektrotransportlīdzekļu un siltumsūkņu jomā, kā arī attiecībā uz to, lai vidējā termiņā panāktu enerģētisko drošību. Tomēr, lai sasniegtu valsts mērogā noteiktos atjaunīgās enerģijas izvēršanas mērķrādītājus, būtu nepieciešams to trīskārt paātrināt (no +67 % pēdējo astoņu gadu laikā līdz 196 % nākamajos astoņos gados). Sarežģītas un ilgstošas atļauju piešķiršanas procedūras kavē atjaunīgo energoresursu un jaunas neto nulles emisiju tehnoloģijas ieviešanu, savukārt nesen pieņemtie tiesību akti procesu uzlabošanai vēl nav īstenoti. Papildus problēmām, kuras jau tiek risinātas, atļauju izsniegšanu kavē digitalizācijas un ar to saistīto prasmju trūkums, kā arī nepietiekamais darbinieku skaits iestādēs, tostarp tiesās. Joprojām ir nepilnības attiecībā uz tīkla elastību, tostarp elektroenerģijas uzkrāšanu, un augstsprieguma pārvades tīklu paplašināšanu, citstarp kopīgu interešu projektu īstenošanu. Turklāt Vācijas sadales tīkli nav pietiekami digitalizēti un modernizēti, lai tiktu galā ar pieprasījumu, ko rada daudzie jaunie elektrotransportlīdzekļu, saules fotoelementu sistēmu un siltumsūkņu ražotāji un izmantotāji, savukārt elektroenerģijas uzkrāšanu varētu paplašināt. Centieni, kas vērsti uz energoefektivitāti, tostarp transporta, mājokļu apkures un rūpniecības jomā, un siltumsūkņu ieviešanu, kura tiek veikta par pieņemamu cenu, saskaras ar izaicinājumiem apmēra palielināšanas un laicīgas īstenošanas ziņā, lai Vācija varētu sasniegt savus klimata un enerģētikas mērķrādītājus, samazināt atkarību no fosilām degvielām un veicināt konkurētspēju un darbvietu radīšanu, tostarp tīro tehnoloģiju ražošanas nozarē. Lai sasniegtu klimata mērķus, ir vajadzīga turpmāka rīcība transporta un būvniecības nozares dekarbonizēšanai; minētajās nozarēs nav sasniegti konkrētām nozarēm noteiktie mērķrādītāji 2022. gadam, neraugoties uz tādu pasākumu ieviešanu kā oglekļa cena, kas tika noteikta valsts mērogā, lai samazinātu emisijas šajās divās nozarēs. Dabiskais oglekļa piesaistītājs Vācijā kopš 2016. gada ir samazinājies, tāpēc ir jārīkojas meža un kūdrāju atjaunošanas jomā. Lielāki pūliņi, kas vērsti uz pielāgošanos klimata pārmaiņām, aprites ekonomiku un vides aizsardzību, samazina globāla mēroga izaicinājumu radītos riskus un veicina klimatnoturību, nodrošinot dabas resursus un samazinot rūpniecības atkarību no kritiski svarīgām izejvielām.

- (38) Darbaspēka un prasmju trūkums nozarēs un profesijās, kas ir svarīgas zaļās pārkārtošanās īstenošanai, tostarp neto nulles emisiju tehnoloģiju ražošanā, ieviešanā un uzturēšanā, rada šķēršļus pārejā uz klimatneitrālu ekonomiku. Lai mazinātu prasmju nepietiekamību un veicinātu darba ņēmēju iekļautību un pārorientēšanu, būtiskas ir kvalitatīvas izglītības un mācību sistēmas, kas reaģē uz mainīgajām darba tirgus vajadzībām, un mērķtiecīgi profesionālās pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumi. Lai atraisītu neizmantoto darbaspēka potenciālu, minētajiem pasākumiem ir jābūt pieejamiem, jo īpaši privātpersonām un tajās nozarēs un reģionos, kurus visvairāk skar zaļā pārkārtošanās. Uzlabojot nelabvēlīgā situācijā esošu iedzīvotāju grupu izglītības rezultātus, tiek nodrošināts labāks pamats tālākizglītībai. Pieaugušo izglītībai ir izšķiroša loma pastāvīgā prasmju trūkuma novēršanā. Tomēr to pieaugušo īpatsvars, kuri pēdējo četru nedēļu laikā ir piedalījušies mācībās, iepriekšējo 10 gadu laikā ir saglabājis samērā stabils un zemāks par Savienības vidējo rādītāju (8,1 % 2022. gadā; Savienības vidējais rādītājs bija 11,9 %), un mazkvalificētu darba ņēmēju vidū tas bija tikai 4 %. Turklāt energoietilpīgās nozarēs darba ņēmēju līdzdalības līmenis izglītībā un apmācībā samazinājās no 9,8 % 2015. gadā līdz 7,6 % 2021. gadā un ir zemāks par Savienības vidējo rādītāju (8,9 %). Dalības veicināšana sākotnējās un turpmākās profesionālās izglītības un mācību programmās, kuru mērķis ir atbalstīt zaļo pārkārtošanos, atbilstu Vācijas mērķim līdz 2030. gadam panākt to, ka 65 % no pieaugušajiem katru gadu piedalās mācībās.
- (39) Padome ir izskatījusi 2023. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas veikto novērtējumu, un tās atzinums ²⁰ ir atspoguļots 1. ieteikumā.

²⁰ Atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktam.

- (40) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm ieteica rīkoties, tostarp, izmantojot atveseļošanas un noturības plānus, lai
- i) 2023. gadā saglabātu parāda atmaksājamību un atturētos no kopējā pieprasījuma visaptverošas stimulēšanas, veidotu labāk mērķorientētus fiskālos pasākumus augsto enerģijas cenu ietekmes mazināšanai un apsvērtu piemērotus veidus, kā samazināt atbalstu, mazinoties enerģijas cenu radītajam spiedienam; ii) uzturētu augstu publisko investīciju līmeni un veicinātu privātās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās atbalstam; iii) atbalstītu algu attīstību tādā veidā, lai mazinātu pirktspējas zudumu, vienlaikus ierobežojot otreizējo ietekmi uz inflāciju, turpinātu uzlabot aktīva darba tirgus politiku un novērstu prasmju trūkumu; iv) uzlabotu uzņēmējdarbības vidi un nodrošinātu, ka enerģijas atbalsts uzņēmumiem ir izmaksu ziņā efektīvs, īslaicīgs un orientēts uz dzīvotspējīgiem uzņēmumiem un ka tas saglabā stimulus zaļās pārkārtošanās realizēšanai; un v) saglabātu makrofinansiālo stabilitāti un uzraudzītu riskus, vienlaikus turpinot darbu pie banku savienības izveides pabeigšanas. 1., 2., 3. un 4. ieteikuma īstenošana Vācijai palīdzēs īstenot 2023. gada ieteikumā par eurozonu izklāstīto pirmo, otro, trešo un ceturto ieteikumu,
- (41) Padome ir izskatījusi 2023. gada valsts reformu programmu un 2023. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas sagatavoto padziļināto pārskatu un šo novērtējumu. Padomes ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti
1. ieteikumā. 1. ieteikumā minētās politikas palīdzēs novērst nelīdzsvarotību, kas saistīta ar pastāvīgi lielu tekošā konta pārpalikumu. 2., 3. un 4. ieteikums palīdz īstenot 1. ieteikumu, ciktāl tas attiecas uz lielākām investīcijām. 1. ieteikumā minētā politika palīdz gan novērst nelīdzsvarotību, gan īstenot 2023. gada ieteikumā par eurozonu izklāstītos ieteikumus atbilstoši 40. apsvērumam,

AR ŠO IESAKA Vācijai 2023. un 2024. gadā rīkoties šādi.

1. Cik drīz vien iespējams, 2023. un 2024. gadā izbeigt spēkā esošos ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumus, saistītos ietaupījumus izmantojot valdības budžeta deficīta samazināšanai. Ja atkal pieaugošu enerģijas cenu dēļ ir nepieciešami jauni atbalsta pasākumi vai ja esošie pasākumi ir jāturpina, nodrošināt, ka šādi atbalsta pasākumi ir orientēti uz neaizsargātu mājāsaimniecību un uzņēmumu aizsardzību, ir fiskāli pieņemami un ka tie saglabā stimulus enerģijas taupīšanai.

Nodrošināt piesardzīgu fiskālo politiku, jo īpaši, ierobežojot valsts finansēto neto primāro izdevumu nominālo pieaugumu 2024. gadā līdz ne vairāk kā 2,5 % ²¹.

Saglabāt valsts finansētās publiskās investīcijas un nodrošināt mehānisma dotāciju un citu Savienības fondu efektīvu apguvi, jo īpaši, lai veicinātu zaļo un digitālo pārkārtošanos. Īstenot publisko investīciju iniciatīvas saskaņā ar plānu.

Laikposmā pēc 2024. gada turpināt īstenot vidēja termiņa fiskālo stratēģiju pakāpeniskai un ilgtspējīgai konsolidācijai apvienojumā ar tādām investīcijām un reformām, kas veicina lielāku ilgtspējīgu izaugsmi, lai panāktu piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli.

Uzlabot nodokļu struktūru, lai sasniegtu iekļaujošāku un ilgtspējīgāku izaugsmi, jo īpaši uzlabojot nodokļu stimulus, lai palielinātu nostrādāto stundu skaitu. Saglabāt pensiju sistēmas ilgtermiņa ilgtspējību.

2. Ievērojami paātrināt pārksatītā atveseļošanas un noturības plāna īstenošanu, tostarp nodrošinot pietiekamus resursus, un ātri pabeigt papildinājumu un *REPowerEU* nodaļu, lai ātri sāktu tās īstenošanu. Turpināt kohēzijas politikas programmu ātru īstenošanu ciešā papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu.

²¹ Tiek lēsts, ka tas atbilstu ikgadējam strukturālās budžeta bilances uzlabojumam vismaz 0,3 % apmērā no IKP 2024. gadā, kā aprakstīts 24. apsvērumā.

3. Paātrināt visas sabiedrisko pakalpojumu ķēdes digitalizāciju un uzlabot cilvēku digitālās prasmes. Novērst šķēršļus investīcijām un veicināt investīcijas ļoti augstas veikspējas digitālo sakaru tīklos.
4. Pastiprināt centienus, lai vēl vairāk samazinātu vispārējo atkarību no fosilām degvielām, palielinot investīcijas atjaunīgajā enerģijā un elektroenerģijas tīklos un paātrinot to izvēršanu, kas panākams ar lielāku administratīvo spēju un racionalizētu procedūru, tostarp atļauju piešķiršanas procedūru, palīdzību. Pastiprināt centienus attiecībā uz energoefektivitāti transporta, būvniecības un rūpniecības nozarē, tostarp veicot investīcijas apkures sistēmās un īstenojot turpmākus politikas pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt un apgūt zaļās pārkārtošanās procesam vajadzīgās prasmes un kompetences.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
